

Veća ovlašćenja za ACER?

ACER traži pravo da odobri 10-godišnje planove razvoja EU28 mreža

ACER: Smernice za prekograničnu trgovinu električnom energijom

Luksemburg predvodi EU ka reformi Ugovora o energetskej povelji

Belgija pred Sudom pravde EU zbog ograničenja energetske regulatoru

EIB do 2021. ukida kreditiranje fosilnih goriva

Proizvodnja uglja u EU pala je za 19% u prvoj polovini 2019

Studija: EU zemlje i dalje favorizuju fosilna goriva

Cene gasa u Evropi na najnižem nivou u deset godina

Još jedan januar bez ruskog gasa preko Ukrajine?

EnZ: Zamerke rumunskom Transgaz u energetske regulatoru

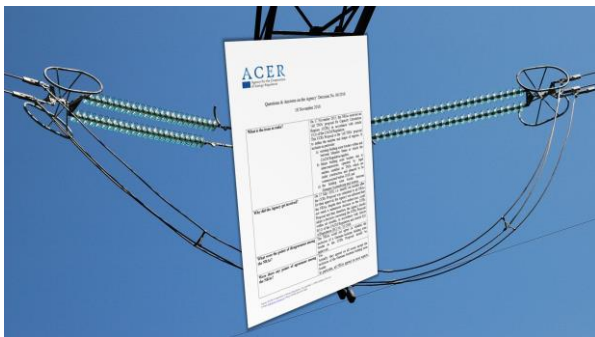
SADRŽAJ

ACER traži pravo da odobri 10-godišnje planove razvoja EU28 mreža	OVDE
ACER: Smernice za prekograničnu trgovinu električnom energijom	OVDE
EU, SAD i Kina najveći potrošači fosilnih goriva	OVDE
Belgija pred Sudom pravde EU zbog ograničenja energetsom regulatoru	OVDE
EIB do 2021. ukida kreditiranje fosilnih goriva	OVDE
Šest EU zemalja dobilo krajnji rok za implementaciju zakona o energetskej efikasnosti	OVDE
Poternica za bivšim čelnikom ukrajinskog energetskeg regulatora	OVDE
Proizvodnja uglja u EU pala je za 19% u prvoj polovini 2019.	OVDE
Nemačka: 40 milijardi evra za napuštanje uglja	OVDE
Merkel sada podržava ambicioznije EU klimatske ciljeve	OVDE
Studija: EU zemlje i dalje favorizuju fosilna goriva	OVDE
Luksemburg predvodi EU ka reformi Ugovora o energetskej povelji	OVDE
EU odobrila Poljskoj kompenzacije za velike potrošače energije	OVDE
Island konačno prihvatio Treći energetskej paket EU	OVDE
EU objavila studiju privrednom potencijalu OIE	OVDE
Britanski regulator naredio smanjenje cena struje i gasa	OVDE
Cene gasa u Evropi na najnižem nivou u deset godina	OVDE
EnZ: Zamerke rumunskom Transgazu i energetskeg regulatoru	OVDE
Exxon: Energetskej tranzicija trajaće decenijama	OVDE
Još jedan januar bez ruskog gasa preko Ukrajine?	OVDE
Dva rusko-ukrajinske gasne rata	OVDE
Moldavija želi ruske gas preko Turskeg toka	OVDE

ACER traži pravo da odobri 10-godišnje planove razvoja EU28 mreža

LJUBLJANA - Evropska Agencija za saradnju energetske regulatora - ACER - želi ovlašćenja da kontroliše desetogodišnje investicione planove operatora prenosnog sistema i da im ograniči vlasništvo nad power-to-gas (P2G) postrojenjima (skladištenje energije dobijene iz OIE povezivanjem električnih i gasnih mreža).

ACER očekuje da ova ovlašćenja budu deo narednih predloga EU za dekarbonizaciju koji se očekuju sledeće godine, prenosi agencija **Platts**.

Moguć sukob interesa

Operateri prenosnih sistema (OPS) možda neće biti tržišno neutralne strane u budućnosti, jer bi namera EU da se dekarbonizuje do 2050. godine mogla stvoriti direktnu konkurenciju između gasne i električne mreže, kao i u sektoru skladištenja, P2G postrojenjima i reakciju potrošača kroz ne-mrežne fleksibilne alternative.

"Mi već vidimo operatore prenosnog sistema koji žele da ulažu u poslove koji predstavljaju bez sumnje za konkurentne aktivnosti, na primer P2G ili postrojenja za obnovljive gasove", navodi ACER u konsultativnom dokumentu objavljenom kasno u utorak.

Prebacivanje grejanja na obnovljivu energiju, razvoj P2G postrojenja i potencijalno transportne mreže na čisti vodonik "mogu da promene vrednost transportne gasne i prenosne električne mreže", navodi ACER. Operateri prenosnih sistema mogli bi se suočiti sa sukobom interesa kada procenjuju potrebe za mrežama i investicione planove.

Šta je minimum zahteva ACER?

ACER želi kao minimum ovlašćenje da odobri scenarije koje koriste zvanični EU organi za transport gasa i za prenos električne energije, Entso-g i Entso-e, za projektovanje svojih desetogodišnjih planova razvoja mreže, objavljenih svake dve godine.

Ovi scenariji treba da uzmu u obzir nacionalne energetske i klimatske planove vlada članica EU za 2030. godinu, u kojima se definiše kako nameravaju doprineti ciljevima EU za obnovljivu energiju i energetske efikasnost. Vlade moraju finalizovati te planove do kraja ove godine.

U idealnom slučaju, ACER želi ovlašćenja za odobravanje konačnih desetogodišnjih planova razvoja mreže, uključujući i moć da zahteva izmene ako je to opravdano.

Samo projekti navedeni u razvojnim planovima mogu konkurisati za status evropskih projekata od zajedničkog interesa (PCI), što im omogućava pristup bržim dozvolama i EU fondovima.

Nova tehnološka rešenja uključiti u nacionalne planove

ACER želi da se pravila EU menjaju tako da nova tehnološka sredstva, kao što su P2G pogoni, budu uključena u razvojne planove i da imaju pravo na status PCI.

ACER u pomenutom dokumentu navodi da je generalno protiv mogućnosti da operatori prenosnih i distributivnih (ODS) mreža ulažu u "potencijalno konkurentne aktivnosti" kao što su P2G postrojenja. Ako tržište ne generira potrebno ulaganje, sledeći korak bi trebalo da

bude konkurentni tender. Ako to ne uspe, regulatori bi mogli odobriti ograničena izuzeća kako bi omogućili OPS-ovima i ODS-ima da uložea kako bi se tržište pokrenulo, ali nakon „pažljive analize“ troškova, koristi i uticaja predložene investicije na konkurenciju, navodi ACER.

Dalja ograničenja mogu uključivati da je ulaganje izvršeno od strane povezane, ali odvojene kompanije, i da OPS ili ODS moraju razdvojiti tu imovinu kada je tržište preuzme.

Ovaj pristup je sličan onome u direktivi EU o električnoj energiji, usvojenoj ove godine, radi regulisanja OPS-ova i ODS-ova koji poseduju objekte za skladištenje energije.

ACER konsultacije će koristiti za pripremu preporuka za Evropsku komisiju o budućim zakonskim predlozima o energiji.

ACER: Smernice za prekograničnu trgovinu električnom energijom

LJUBLJANA - Agencija Evropske unije za saradnju energetske regulatora (ACER) objavila je u avgustu Preporuku o implementaciji 70% minimalne margine koja će biti dostupna za prekograničnu trgovinu, u skladu s članom 16.8 Uredbe EU 2019/943 o internom tržištu električne energije.

Istorijski gledano, prekogranične razmene električne energije u EU bile su diskriminisane u odnosu na razmene unutar zemalja, na štetu krajnjih potrošača. ACER već nekoliko godina

radi na promociji povećanja prekograničnih kapaciteta za interkonekciju električne energije, sa ciljem postizanja veće sigurnosti snabdevanja i bolje cene za građane.

U prethodnoj ACER-ovoj preporuci, objavljenoj 2016. godine, Agencija je predložila tri principa, koje operatori prenosnog sistema (OPS-ovi) moraju uzeti u obzir prilikom izračunavanja kapaciteta i metodologija podele troškova u redispečingu kako bi se izbegla neprimerena diskriminacija među-zonalne razmene i kako bi se osiguralo da OPS-ovi imaju potsticaje za donošenje ispravnih odluka u radu sa zagušenjima mreža.

Predlozi paketa za čistu energiju koje je Evropska komisija predstavila u novembru 2016. odrazili su ove principe.

Preoblikovanje Uredbe EU o unutrašnjem tržištu električne energije uključuje specifičniju odredbu o izračunavanju kapaciteta, propisujući da će od 1. januara 2020. OPS-ovi staviti na raspolaganje minimalni obvezujući nivo od 70% za među-zonalnu trgovinu.

Preporuka ACER-a promovira dosledno sprovođenje ove odredbe, pružajući smernice OPS-ovima kako da sprovedu cilj minimalnih 70% kapaciteta i regulatornim telima kako da nadgledaju postizanje ovog cilja na usklađen i dosledan način. Preporuka će takođe pomoći državama članicama da procene koliko su udaljene od cilja i trebaju li da uvedu prelazne mere.

EU, SAD i Kina najveći potrošači fosilnih goriva

BRISEL – Prema novim podacima Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) Evropske komisije, EU (15% potrošenih fosilnih goriva na globalnom nivou), SAD (19%) i Kina (17%) identifikovane su kao regioni sa maksimalnim nivoom globalne potrošnje fosilnih goriva između 2000. i 2016. godine, kao i za globalne emisije CO₂ (13%, 17%, odnosno 23%).

Ipak, napredak svakog od tih regiona između bio je prilično različit. Indija i Kina su više nego udvostručile potrošnju i emisije fosilnih goriva, dok je EU dovela do smanjene upotrebe i emisija fosilnih goriva; prema tome, nivoi iz 2016. bili su 10% niži od vrednosti zabeleženih u 2000. godini.

U 2016. godini 39,5% ukupne globalne potrošnje energije poticalo je od sirove nafte, koksa i uglja, 14,1% iz prirodnog gasa, 11,8% od električne energije i grejanja, a 8,2% iz obnovljivih izvora. Štaviše, koncept bruto energije koji se koristi u ovoj bazi podataka obuhvata sve izvore potražnje za energijom, uključujući one koji se generišu iz drugih izvora energije kao što su toplota ili električna energija.

Za period 2000-2016, globalna potrošnja energije iz koksa, uglja i sirove nafte (+ 37%), obnovljivih izvora energije (+ 38%), prirodnog plina (+ 45%), te grejanja i električne energije (+ 54%) povećana je brže u poređenju sa ukupnim povećanjem ukupne bruto potrošnje energije (+ 36%).

Na globalnom nivou, udeo benzina i mazuta u ukupnoj potrošnji energije je smanjen sa 12,5% u 2000. na 9,2% u 2016. godini i sa 14,7% na 7,6% u regionu EU.

Belgija pred Sudom pravde EU zbog ograničenja energetsom regulatoru

BRISEL - Evropska komisija odlučila je uputiti Belgiju Sudu pravde EU zbog propusta u primeni pravila tržišta električne energije EU (Direktiva o električnoj energiji, Direktiva 2009/72 / EZ) i pravila EU tržišta prirodnog gasa (Direktiva o gasu, Direktiva 2009/73 / EZ).

Obe direktive su deo Trećeg energetskog paketa i sadrže ključne odredbe za pravilno funkcioniranje energetskih tržišta.

Belgija nije pravilno prenela određena pravila o ovlašćenjima

nacionalnog regulatora.

Konkretno, belgijskom regulatoru nisu data ovlašćenja da donosi odluke koje su obavezujuće za elektroenergetska i gasna preduzeća već može samo da predloži vladi da donese takve odluke.

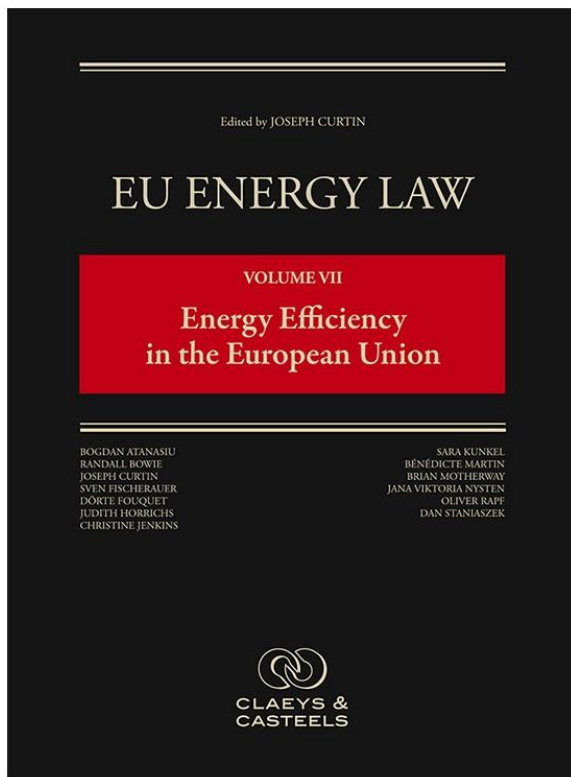
Isto tako, uslove za priključenje na mreže za električnu energiju i gas postavlja vlada Belgije, umesto regulator, kako zahteva zakon EU. Konačno, belgijski zakon ne osigurava da operateri prenosnog sistema stvarno kontrolišu celu mrežu električne energije ili gasa za koju su odgovorni, tako da oni ne mogu biti u poziciji da u potpunosti osiguraju nediskriminatorski pristup dobavljača električne energije ili gasa mrežama.

Komisija je odlučila krajem 2014. da otvori postupak za povredu EU protiv Belgije slanjem službenog obaveštenja, nakon čega je usledilo obrazloženo mišljenje početkom 2016. godine. Budući da Belgija nije rešila sva pokrenuta pitanja, Komisija je odlučila da predmet prosledi Sudu pravde EU. ec.europa.eu

Šest EU zemalja moraju da implementiraju zakon o energetskej efikasnosti

BRISEL - Evropska komisija je zatražila od Austrije, Nemačke, Slovačke, Španije, Švedske i Velike Britanije da zatraže implementiranje propisa o energetskej efikasnosti u skladu sa pravilima Unije.

Direktiva iz 2012. uspostavlja zajednički okvir za mere za promovisanje energetske efikasnosti unutar EU kako bi se osigurala realizacija zacrtanog cilja bloka za smanjenje potrošnje energije do 2020. godine.

U oktobru 2012. godine, EU se složila da se od svih članica traži da efikasnije koriste energiju u svim fazama energetskeg lanca, od proizvodnje do finalne potrošnje. Svaka od zemalja na koje se odnosi zahtev Brisela sada ima dva meseca da odgovori na navode koje je iznela Komisija. U suprotnom, Komisija može odlučiti da preda predmet Evropskom sudu pravde.

EIB do 2021. ukida kreditiranje fosilnih goriva

LONDON - Evropska investiciona banka najavljuje ukidanje kreditiranje projekata fosilnih goriva do kraja naredne godine, kao deo napora Evropske unije u borbi protiv klimatskih promena, prenosi **AP**.

U nacrtu dokumenta o politici objavljenom ovo leta, banka sa sedištem u Luksemburgu predlaže "postupno ukidanje podrške energetskim projektima koji se oslanjaju na fosilna goriva", uz istovremeno jačanje podrške za obnovljive izvore energije.

"Kada jednom stupi na snagu, to znači da će banka imati jasnu poziciju da ne podržava projekte proizvodnje nafte ili gasa, eksploataciju uglja, infrastrukturu namenjenu uglju, nafti i prirodnom gasu (...), te proizvodnju električne ili toplotne energije iz izvora fosilnih goriva, stoji u

nacrtu objavljenom na internet stranici banke.

"Kao rezultat toga, sve aktivnosti banke u energetskom sektoru će biti u potpunosti usklađene sa Pariskim sporazumom" iz 2015, dodaje se.

Proizvodnja uglja u EU pala je za 19% u prvoj polovini 2019.

BRISEL - Podatak iz naslova je objavio u avgustu klimatski istraživački centar **Sandbag**, pokazujući da je korišćenje "najprljavijeg" fosilnog goriva za proizvodnju električne energije opalo u gotovo svakoj zemlji koja ga koristi unutar EU.

Ukupna proizvodnja električne energije iz uglja u EU pala je za 50TWh, kao posledica veće potrošnje energije vetra i sunca za 30TWh i porasta proizvodnje prirodnog gasa od 30TWh.

Proizvodnja uglja smanjila se za 65% u Velikoj Britaniji od 2018. do 2019. godine. U Nemačkoj je došlo do pada proizvodnje uglja za 22%. Uprkos tome, Nemačka je i dalje bila odgovorna za 35% kombinovane proizvodnje uglja u EU tokom tog perioda.

Električna energija iz uglja zadržala je snažnije prisustvo u elektroenergetskim sistemima u istočnoj Evropi, utoliko više što je taj region 2018. učestvovao sa samo 5% u aktiviranju novih solarnih kapaciteta u EU - od ukupno 17GW vetra i solarnih kapaciteta instaliranih širom Evrope prošle godine. Konkrento, od toga je Poljska instalirala svega 39MW, Češka 26MW, Rumunija 5MW i Bugarska 3MW.

Iz sličnih razloga, proizvodnja uglja blago je porasla i u Sloveniji i u Bugarskoj da bi se zadovoljila potražnja.

Istraživači koji stoje iza izveštaja primećuju da čak i ako se nastavi trend smanjenja korišćenja uglja do kraja 2019. godine, termoelektrane na uglal i dalje će proizvoditi 12% svih emisija gasova staklene bašte u EU.

Izveštaj poziva Vlade da smanje udeo uglja u energetsom miksu pooštavanjem granica zagađenja vazduha, podizanjem cena ugljendioksida i prekidanjem subvencionisanja industrije uglja preko tzv. mehanizama kapaciteta.

Nemačka: 40 milijardi evra za napuštanje uglja

BERLIN - Nemačka je krajem avgusta odobrila plan prema kome bi se do 2038. godine za ublažavanje posledica napuštanja eksploatacije uglja u rudarskim regionima te zemlje potrošilo do 40 milijardi evra.

Inače, Nemačka više od trećine električne energije dobija iz termoelektrana na uglal.

Merkel sada podržava ambicioznije EU klimatske ciljeve

BERLIN - Nemačka kancelarka Angela Merkel rekla je da će podržati holandski predlog da se znatno povećaju klimatski ciljevi EU do 2030. godine. Mogla bi "jako podržati" holandski predlog da se emisija gasova staklene bašte smanji za 55 posto u odnosu na nivo iz 1990. godine, rekla je Merkel nakon sastanka s holandskim premijerom Markom Rutteom.

EU trenutno želi da smanji emisiju za 40 posto do tog datuma. Merkel i Rutte takođe podržavaju predlog nove predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen da EU ostvari klimatsku neutralnost do 2050. godine. Izjava Merkelove svedoči o znatnom zaokretu nemačke vlade u vezi s klimatskim pitanjima. Pre tačno godinu dana, otvoreno se protivila ambicioznijim EU ciljevima rečima "mislim da trajno postavljanje novih ciljeva nema smisla." Vlada Merkelove trebalo bi da 20. septembra predstavi s nestrpljenjem očekivan niz mera za drastično smanjenje emisija.

Luksemburg predvodi EU ka reformi Ugovora o energetskej povelji

BRISEL - Luksemburg će se zalagati za duboku reformu Ugovora o energetskej povelji na nivou EU kako bi je usklađivao s globalnim klimatskim ciljevima, rekao je ministar energetike te zemlje Klod Turme (Claude Turmes) (foto dole), koji nije isključio da se sporazum potpuno odbaci ukoliko pregovori o reformama ne budu napredovali dovoljno brzo.

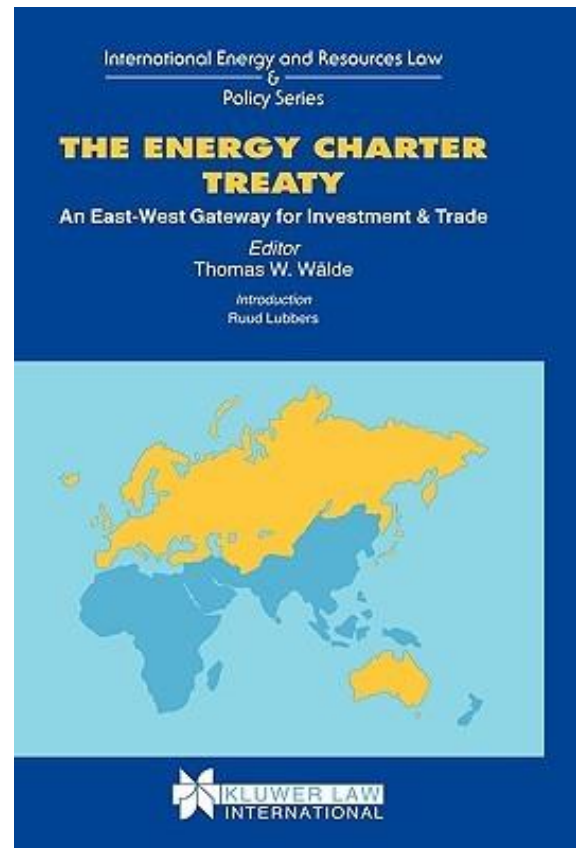

Zemlje članice EU dale su prošlog jula Evropskoj komisiji mandat da predloži izmene Ugovora o energetskej povelji, rekavši da pravno obavezujuća povelja - prvobitno potpisana 1991. godine nakon raspada Sovjetskog Saveza - mora vratiti Evropi „pravo na regulisanje“ u područjima poput klimatskih promena i prava radnika, piše *Euractiv*.

Koalicija zemalja odgovornih za klimu

Međutim, Luksemburg smatra da mandat "nije dovoljno dobar" s obzirom na klimatsku politiku, rekao je Turme u sredi (4. septembra) u Briselu. "Vlada Luksemburga sada pokušava da izgradi koaliciju zemalja odgovornih za klimu" u Evropskoj uniji kako bi reformisala ugovor i uskladila ga s ciljevima Pariskog sporazuma, rekao je, dodavši da bi EU trebalo u tom pravcu da bude "mnogo aktivnija".

„Ponovo ću ga staviti na dnevni red kad se sastanemo 24. jer mislim da moramo produbiti taj mandat“, rekao je Turme pozivajući se na sastanak ministara energetike EU koji je zakazan za 24. septembar.

Kritičari: Prekomerna zaštita naftnogasnih kompanijama

Prvobitni cilj Energetske povelje bio je pružanje pravne zaštite naftnim i gasnim kompanijama koje su investirale u bivši komunistički blok.

Međutim, kritičari kažu da pruža prekomernu zakonsku zaštitu naftnim i gasnim kompanijama, koje mogu tražiti nenaplaćene odštete od vlada koje ometaju ulaganja u projekte fosilnih goriva.

Evropska komisija, koja je početkom ove godine iznela predlog za reformu, sada sporazum smatra „zastarelim“, posebno kada je reč o klauzulama o zaštiti investitora, klimatskim promenama i tranziciji čiste energije.

Studija: Pet EU zemalja spremaju nove subvencije za fosilna goriva

BRISEL - Zemlje članice EU tvrde da žele da ograniče smanjenje poreza i ulaganja u industrije fosilnih goriva do 2020, međutim i dalje obezbeđuju milijarde evra za ove industrije, utvrdila je jedna nova studija.

Stručnjaci iz nekoliko nevladinih organizacija koje se bave klimatskim promenama u Evropi analizirali su nacрте energetskih i klimatskih planova zemalja članica EU. Nacrti planova namenjeni su izveštavanju Evropske komisije (EK) o subvencijama za fosilna goriva - definisane kao finansiranje, regulisanje cena, pružanje poreskih olakšica ili ulaganje u goriva poput uglja, nafte ili prirodnog gasa.

Najmanje pet zemalja EU želi da uvede nova sredstva ili poreske olakšice za industrije fosilnih goriva, pokazalo je novo istraživanje organizacija Evropska mreža klimatske akcije, Prijatelji zemlje i Prekookeanskog instituta za razvoj.

Drugih šest članica EU u svojim nacrtima energetskih planova tvrde da nemaju nikakvo finansiranje ili poreske olakšice za fosilna goriva, ali je istraživanje pokazalo da to nije istina.

Deset zemalja EU nije uključilo nikakve podatke o smanjenjima poreza i tokovima finansiranja.

„U okviru G20 vlade EU su se obavezale da će ukinuti subvencije za fosilna goriva još 2009.

Deset godina kasnije, dok se svet nalazi usred klimatske krize, vlade EU nastavljaju da izdvajaju ogromne svote novca poreskih obveznika za fosilna goriva, najveći uzrok klimatskih promena", izjavila je šef studije. Holanđanka Lori van der Burg.

Komisija EU je u januaru procenila da se subvencije za fosilna goriva nisu smanjile i da vlade EU izdvajaju otprilike 55 milijardi evra godišnje za te subvencije.

EU objavila studiju privrednom potencijalu OIE

BRISEL - Evropska unija je objavila Studiju o ekonomskim potencijalima obnovljivih izvora energije (OIE) za evropsku industriju.

Prvi deo studije bavi se pitanjem konkurentnosti tehnologija OIE u industriji grejanja i hlađenja, i napominje da su segmenti biomase, biogasa, toplotne pumpe i solarnog sistema grejanja i hlađenja već 2017. zapošljavali više od 650 000 ljudi, ili polovinu od ukupno 1,4 miliona lica koji rade u sektoru OIE u celini.

OIE segment ostvario je ukupan promet od 155 milijardi evra u 2017. godini.

Ipak, studija pokazuje da postoje velike prepreke za postizanje pune konkurentnosti ove industrije. Kao rešenje, studija preporučuje stvaranje evropskog tržišta grejanja i hlađenja,

na kojem će se cene ugljendioksida uskladiti, čime se osiguravaju jednaki uslovi i povećava konkurentnost OIE u poređenju s tehnologijama utemeljenim na fosilnim gorivima.

Osim toga, rezultati pokazuju da korišćenje OIE u preduzećima poboljšava konkurentsku prednost u odnosu na druge firme. „Ako bi se firme iz EU obavezale na postizanje 20% udela obnovljive energije u svojim ukupnim potrebama za električnom energijom do 2030., sektor OIE u EU-u stvorio bi više od 750 milijardi evra bruto dodatne vrednosti i više od 220.000 novih radnih mesta, pokazuje studija.

Poternica za bivšim čelnikom ukrajinskog energetskeg regulatora

KIJEV - Bivši šef ukrajinskog energetskeg regulatora, Dmitro Vovk (foto dole), nalazi se na međunarodnoj poternici zbog navodne umešanosti u višemilionsku šemu utvrđivanja cena električne energije.

"Zbog činjenice da je osumnjičeni izvan Ukrajine i ne pojavljuje se na ispitivanje, on je stavljen na međunarodnu poternicu", saopštio je 20. avgusta specijalizirano tužilaštvo za borbu protiv korupcije.

Vovkov advokat rekao je da on trenutno studira na Harvard univerzitetu, izvestio je ukrajinski portal Hromadske. Ranije je Vovk izjavio da se nalazi u dobrovoljnom egzilu. "Sve dok šef predsedničke kancelarije kontroliše" antikorupcijske agencije, kao i pravosuđe, "nisam spreman da dođem" u Ukrajinu, rekao je Vovk, koji je bio na čelu nacionalnog regulatora za energetiku i komunalne usluge skoro tri godine do maja 2018. godine.

Osumnjičeni su Vovk i tri sadašnja ili bivša regulatora da su se dogovarali s izvršnim direktorima DTEK-a, najvećeg ukrajinskog proizvođača električne energije i uglja, kako bi navodno manipulirali cenama električne energije proizvedene iz termoelektrana na uglj, što je prisililo potrošače da preplate 747 miliona dolara u 2016-2017. DTEK je navodno profitirao 560 miliona dolara u toj šemi.

Optuženi, kako Vovk, tako i rukovodioc i DTEK-a negiraju optužbe.

Ukrajinski najbogatiji milijarder Rinat Akhmetov je vlasnik DTEK-a, koji je deo njegove holding kompanije System Capital Management.

Takozvana formula cene Rotterdam+, koju NABU istražuje od marta 2017., bila je uvedena od aprila 2016. i bila na snazi do jula ove godine.

Temelji veleprodajne cene električne energije ukrajinskih termoelektrana na cene uglja postavljene u luci Rotterdam plus troškove isporuke u Ukrajinu.

NABU navodi da u određenim trenucima nije našao dokumentovani dokaz da kupljeni uglj potiče iz Rotterdama, tvrdeći da nema opravdanja za rast cena.

Više od godinu, do decembra 2014, Vovk je bio nacionalni menadžer u Rusiji za ukrajinskog proizvođača čokolade Roshen u vlasništvu bivšeg predsednika Petra Porošenka.

Britanski regulator naredio smanjenje cena struje i gasa

LONDON – Jedan od najvećih snabdevača energijom u Britaniji, komunalni gigant SSE, saopštio je da će se računi za energiju (struja, gas) za većinu njegovih kupaca smanjiti prema ažuriranim tarifama nakon što je britanski regulator smanjio gornju granicu cena.

Od 1. oktobra tipičan godišnji račun za prosečnog korisnika na standardnoj tarifi će iznositi 1,178,58 funti, a za prosečnog korisnika s pripejd brojiom iznosiće 1,216,90 funti, saopšteno je iz SSE-a.

Regulator britanskog tržišta energije, Ofgem ranije u avgustu poručio je domaćim snabdevačima da smanje račune za 6%, nakon pada veleprodajnih cena prirodnog gasa i struje ove godine. Postavio je gornju granicu cene prosečne godišnje potrošnje od 1.179 funti.

Island konačno prihvatio Treći energetska paket EU

KOPENHAGEN - Island je u ponedjeljak odobrio implementaciju takozvanog trećeg energetska paketa Evropske unije kojim se završavaju dugotrajne rasprave u zemlji o reformi koja ima za cilj poboljšanje funkcionisanja unutrašnjeg energetska tržišta EU.

Treći energetska paket islandski parlament odobrio je sa 46 glasova za i 13 protiv, rekla je za Reuters portparolka ministarstva industrije.

Treći energetska paket EU predložen je 2007. godine, a stupio je na snagu 2009. godine. Cilj mu je integrisanje energetska tržišta EU i jačanje konkurencije. Međutim, neki od Islandskih političara tvrde da to može naštetiti suverenitetu države, pa čak i prisiliti je da izgradi elektroenergetska kabl sa EU. Islandska elektroenergetska mreža trenutno nije povezana bilo kojim interkonektorom sa unutrašnjim energetska tržištem EU.

Island nije članica EU, ali je deo Evropskog ekonomskog prostora (EEA), koji čine države članice EU plus Norveška, Island i Lihtenštajn. Usvajanje trećeg energetska paketa u parlamentu Islanda bilo je potrebno da bi paket stupio na snagu u samom Islandu, ali i u Norveškoj i Lihtenštajnu.

EU odobrila Poljskoj kompenzacije za velike potrošače energije

BRISEL, VARŠAVA - Poljska je dobila odobrenje EU za pokretanje sheme od 417 miliona evra za kompenziranje troškova energetska intenzivnih kompanija pogođenih povećanjem cena električne energije.

Iz Evropske komisije je saopšteno da je projekat, koji će trajati do kraja sledeće godine, u skladu s pravilima EU-a o dozvoljenoj državnoj pomoći privredi.

Kada je u junu objavila plan, poljska vlada je saopštila da će oko 300 kompanija dobiti pravo na naknadu.

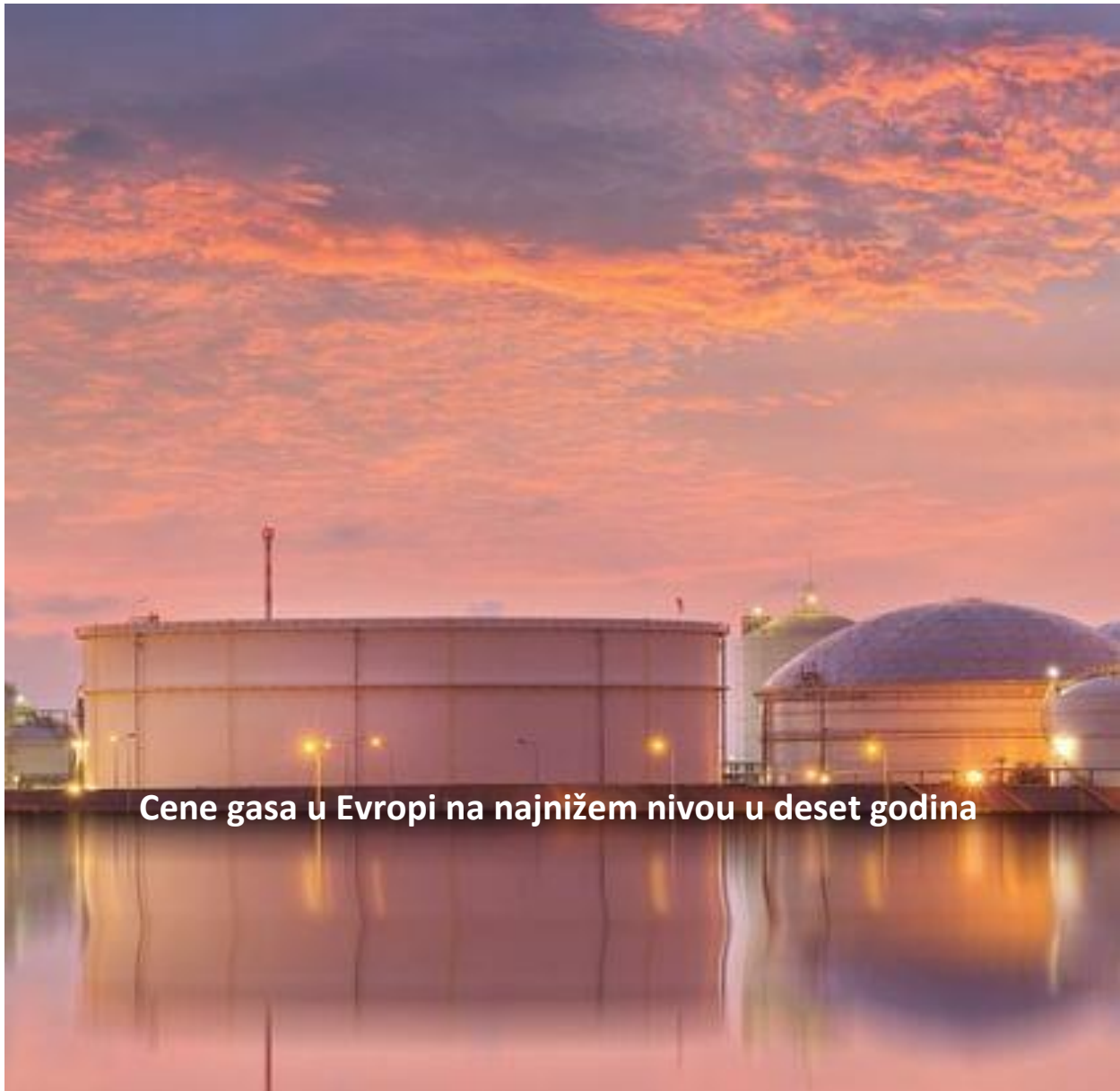

EU kritikuje Poljsku zbog prevelikog oslanjanja na prljavi ugalj u proizvodnji električne energije, podseća **Reuters**. Međutim, poljska vlada saopštila je da će program ohrabriti najveće potrošače energije da ostanu u Poljskoj i da ne preseljavaju proizvodnju van zemlje.

"Shema će sprečiti povećanje globalne emisije gasova sa efektom staklene bašte zbog kompanija koje se premeštaju u zemlje izvan EU s manje strogim regulativama u području zaštite čovekove sredine", navodi se u saopštenju EU komisije za zaštitu konkurencije.

Veleprodajne cene električne energije u Poljskoj prošle godine naglo su porasle jer su se povećali troškovi vezani za emisije ugljen-dioksida i same cene uglja. Firme koje ispunjavaju uslove za shemu kompenzacija moraju do kraja marta svake godine podneti odgovarajuće dokumente energetska regulatoru.

Cene gasa u Evropi na najnižem nivou u deset godina

OSLO –Cena prirodnog gasa za isporuke u ovom mesecu na holandskom spot tržištu, glavnom pokazatelju za tržište tog energenta u zapadnoj Evropi, trenutno je na najnižem nivou od 2010. godine zbog viška ponude, prema analizi konsultantske firme Rystad Energy.

„U septembru, skladišta gasa u severnoj Evropi biće puna, što povećava rizik od daljnjeg pada cena“, rekao je za **Bloomberg** Nik van Kutereren iz holandske energetske kompanije PZEM.

On je dodao da, istovremeno, veliki dobavljači, poput Rusije, pokušavaju povećati udeo na tržištu.

Zalihe širom severozapadne Evrope, Italije i Austrije, dostigle su 28. avgusta nivo od 62,3 milijarde kubnih metara ili 94 odsto kapaciteta.

Usprkos padu cena gasa, Rusija i SAD su drastično povećale izvoz u prvih pet meseci ove godine. Rusija je prošle godine učestvovala sa 38 odsto u evropskoj potrošnji plina, prenosi **RT**.

EnZ: Zamerke rumunskom Transgazu i energetsom regulatoru

LONDON - Rumunski gasovodni operator Transgaz i energetska regulator ANRE mogu ugroziti sigurnost snabdevanja države gasom ove zime ako ne obezbede na vreme garancije za uvozni kapacitet, rekli su trgovci za **ICIS**.

U aprilu radna grupa EU na visokom nivou pozvala je regionalne vlasti, uključujući i rumunski Transgaz, da potpišu sporazume o interkonekciji i primene mrežna pravila EU na svim graničnim tačkama, uključujući one između zemalja članica EU i ugovornih strana u Energetskoj Zajednici.

Nadalje, prema dokumentu koji je video ICIS, rumunski regulator ANRE obećao je 2017. godine da će Rumunija osigurati da se prekogranični kapaciteti dodele u skladu s mehanizmima mrežnih pravila EU na njenim mestima povezivanja s Ukrajinom, ugovornom strankom Energetske zajednice, jednom kada isteknu stari ugovori s ruskim Gaspromom. To bi značilo da bi kapacitete mogli da koriste, ne samo Gasprom, već i rumunske i ukrajinske kompanije.

Iako je preostalo svega tri meseca do isteka sporazuma o tranzitu preko Ukrajine, više evropskih i rumunskih izvora napominju da Transgaz odugovlači sa potpisivanjem sporazuma o interkonekciji s Ukrajinom. Izvori takođe tvrde da Transgaz opstruira pristup trećim stranama, kao i da nije ispoštovao svoje obveze preuzete tokom prvobitnog sporazuma s Ukrajinom 2016.

U oštrom saopštenju upućenom ICIS-u, Sekretarijat Energetske zajednice navodi da su stvari došle u "prilično delikatnu situaciju u kojoj je Ukrtransgaz (ukrajinski operater transportnog gasnog sistema), koji nije operator u EU, nastojao da sa susednim partnerima potpiše sporazume o međusobnom povezivanju, dok Transgaz, OTS iz EU, sve više okleva da to učini".

„Sa prekidom ugovora o tranzitu između Ukrajine i Rusije, više nema valjanih razloga da Rumunija ne potpiše sporazume o interkonekciji s Ukrajinom i započne primenu mrežnih pravila od 1. januara 2020. godine," navode iz Sekretarijata.

Izvor iz EU rekao je da se mrežna pravila moraju primeniti unutar i između država članica EU, ali njihova primena na ulaznim i izlaznim tačkama u treće zemlje nije obvezna, odnosno stvar je odluke nadležnog regulatora.

„Nevoljnost Rumunije da se pridržava svojih obaveza ističe činjenicu da postoji potreba da EU pooštri postojeće zakonodavstvo, tako da se protok prirodnog gasa između ugovornih strana iz Energetske zajednice i zemalja članica EU odvija u skladu s principima Trećeg energetskeg paketa EU i oni iz njenih mrežnih pravila.

Još jedan januar bez ruskog gasa preko Ukrajine?

BRISSEL, MOSKVA, KIJEV - Sa približavanjem ključnih pregovora Rusije sa EU i Ukrajinom oko nastavka isporuka ruskog prirodnog gasa u Evropu preko ukrajinske gasovodne mreže, dogovoreni za drugu polovinu septembra, uvećavaju se procene analitičara o posledicama eventualnog neuspeha. Sudeći po početnim pozicijama dve strane, neuspeh deluje kao verovatniji epilog i doveo bi Evropu uoči zimske sezone grejanja u situaciju aktiviranja toplana gasom iz domaćih skladišta, tako gde ga ima.

Gasprom sada prevozi značajnu količinu gasa do evropskih odredišta preko ukrajinskih gasovoda. Količina je iznosila 87 milijardi kubnih metara (bcm) u 2018. godini, što je trećina ruskog izvoza gasa u Evropu.

Gasprom želi još godinu, EU 10 godina

Međutim, ugovor koji reguliše ovaj tranzit ističe sa 2019. godinom. Kijev želi da zameni trenutni sporazum drugim dugoročnim ugovorom, po mogućnosti na 10 godina. Zvaničnici Evropske komisije predložili su takođe 10-godišnji ugovor kojim se predviđa minimalna tranzitna količina od 60 bcm godišnje kroz ukrajinske cevi. Takav aranžman dobio bi podršku ključnih članica EU poput Nemačke.

Rusija je predložila jednogodišnji sporazum, kojim bi trebalo da premosti snabdevanje svojih evropskih kupaca preko Ukrajine od kraja 2019. do početka 2021. godine kada se nada da će Severni tok 2 i Turski tok raditi u punom kapacitetu. U tom bi trenutku Gasprom će biti u mogućnosti da potpuno obustavi tranzit gasa preko Ukrajine, za šta godišnje plaća tranzitne takse u visini oko tri milijarde dolara.

Ako Kijev odbaci jednogodišnji sporazum, što izgleda sasvim moguće, pregovori bi mogli brzo da upadnu u ćorsokak, što dovodi EU pregovarače pred težak izazov.

Ako Gasprom može da prebaci transport dodatnih 70,75 bcm gasa u Evropu preko Severnog toka 2 (55 bcm) i druge cevi Turskog toka (15,75 bcm) nakon 2020. godine, njegova potreba za ukrajinskim gasovodima drastično će opadati.

Dva rusko-ukrajinska gasna rata

MOSKVA, KIJEV - Gasni ratovi između Kijeva i Moskve nisu ništa novo. U januaru 2006., kao rezultat spora oko cene, Gasprom je smanjio protok gasa u Ukrajinu, optuživši Kijev uzima za domaće potrebe deo gasa iz tranzita namenjenog Evropi. Srećom, strane su nakon nekoliko dana postigle sporazum. Druga kriza izbila je u januaru 2009. Moskva je ponovno smanjila i zatim potpuno prekinula protoke gasa ka Ukrajini, uključujući i tranzitni gas. Ovaj put, spor je trajao tri nedelje izazivajući poteškoće za potrošače u Rumuniji, Bugarskoj i Grčkoj.

Nakon što je 1991. godine stekao nezavisnost, Kijev je uveliko zavisio od uvoza gasa iz Rusije ili iz Centralne Azije preko Rusije - 50-60 bcm godišnje - pošto je njegova domaća proizvodnja zadovoljavala samo četvrtinu potreba Ukrajine.

Ukrajina sada troši oko 30 milijardi m³ gasa godišnje (više ne snabdeva Krim, niti deo Donbasa pod kontrolom Rusije gasom). Manje od jedne trećine od tih 30 bcm se uvozi, a od 2015. Ukrajina više ne uvozi gas direktno iz Rusije, već reverzibilnim putem (opet uglavnom ruski gas) iz Poljske, Mađarske i Slovačke.

Moldavija želi ruski gas preko Turskog toka

KIŠNJEV - Kišinjev razgovara s ruskim gasnim gigantom Gazpromom o mogućem uvozu gasa preko gasovoda Turski tok, izjavio je moldavski ministar ekonomije Vadim Brinzan.

"Mi pregovaramo s Gazpromom o prijemu gasa preko gasovoda Turski tok", citirala ga je agencija **RIA Novosti**.

Brinzan je napomenuo da Kišinjev planira da pokrene četverostrane razgovore između Ukrajine, Rumunije, Bugarske i Moldavije kako bi razgovarali o tehničkim i ekonomskim specifičnostima takve isporuke.

Prema rečima ministra, raspravu će, kao posrednik, organizovati Evropska komisija. Ruski ekspert Igor Juškov, govoreći za **Vestnik Kavkaza**, napomenuo je da Moldavija može preko Turskog toka lako da prima ruski gas. "To ne zahteva dodatnu infrastrukturu. Cev koja povezuje Tursku i Moldaviju već postoji - Transbalkanski gasovod.

Zapravo, Turska prima ruski gas kroz Plavi tok, obalni gasovod i preko Transbalkanskim gasovodom kroz Ukrajinu, Moldavija, Rumuniju i Bugarsku. Čim se pokrene prva linija Turskog toka, tranzit kroz Ukrajinu biće zatvoren i može se pokrenuti reverzibilno kako bi se ruski gas dovodio iz Turske u Rumuniju i Moldaviju ", kazao je on.

Stručnjak je takođe pojasnio da odobravanje novog puta snabdevanja neće dugo trajati. "Ne treba potpisati novi ugovor o snabdevanju gasom, dovoljno je prepisati klauzulu na kojoj će granici gas ići prema Moldaviji (zameniti moldavsko-ukrajinsku granicu sa moldavsko-rumunskom granicom). To zahteva samo dodatni tehnički sporazum u postojećim dokumentima ", zaključio je vodeći analitičar Nacionalnog fonda za sigurnost energije.

Exxon: Energetska tranzicija trajaće decenijama

NJUJORK - Izvršni direktor Exxon Mobil korporacije, Daren Vuds, razmatra nove poslove u sektoru nafte i gasa uprkos sve većem javnom i regulatornom pritisku na proizvođače fosilnih goriva, konstatujući da će zaokret u snabdevanju sveta energijom trajati decenijama, piše **Bloomberg**.

„Energetske tranzicije traju dugo“, izjavio je Vuds u sredu na konferenciji Barclays CEO Energy-Power konferenciji u Njujorku. „U međuvremenu, mora se odgovoriti na sve veću globalnu potražnju za energijom.“

Exxon procenjuje rast potrošnje nafte od 0,6% godišnje, a potražnja za prirodnim gasom 1,3% godišnje čak i dok kreatori politike traže načine kako odvrate zemlje od fosilnih goriva. To znači da će biti potrebne značajne nove investicije, uključujući akvizicije, rekao je Vuds, iako akcionari pozivaju Big Oil da smanji potrošnju i uveća dividende.